

**UNIVERSITY
OF TURKU**

This is a self-archived – parallel-published version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details. When using please cite the original.

AUTHOR	Veli Pekka Toropainen
TITLE	Menneisyyden ääniä – Paimentytön kuolema
YEAR	2025
VERSION	Author's accepted manuscript
CITATION	Toropainen, Veli Pekka 2025: Menneisyyden ääniä – Paimentytön kuolema. - Aninkainen 29 (1): 33.

Menneisyyden ääniä – Paimentytön kuolema

Kiteen Kunnonniemen Pekka Hirvonen valitti käräjillä maaliskuussa 1679, että hänen noin 10-vuotias tyttärensä Maalina oli jäänyt vuoden 1678 ensimmäisenä helluntaipäivänä metsässä noin puolen virstan päässä kylästä Jussi Tikkasen lehmän alle ja kuollut. Tikkasen paimentyttö ei ollut kertonut tästä hänelle, vaan oli mennyt hänen talonsa ohi kotiinsa, josta Tikkasen pojat Heikki ja Taavetti olivat menneet metsään ja nostaneet lehmän ylös. Vasta sitten he olivat kertoneet asiasta Hirvoselle, joka oli mennyt metsään ja löytänyt tyttärensä istumasta erään puun luota vasten jyrkkää kalliota lähellä järven rantaa. Tytön selkä oli ollut mustelmilla. Hän oli kantanut Maalinan sitten kotiin. Paimentyttö Juudit ei tiennyt isänsä nimeä, sillä hän oli avioton ja 16-vuotias. Paimenen mukaan lehmä oli ollut hyvin huonona ja kaatunut puolen päivän aikaan jyrkkään paikkaan. Paimen oli lähettänyt Maalinan 8-vuotiaan sisaren Marketan sateen alkaessa hakemaan isäänsä, sillä hän oli luullut Tikkasen poikien olevan kirkossa. Kun Maalina oli vastannut, ettei hänen isänsä mitenkään tulisi auttamaan Tikkasen lehmää, oli paimen yrittänyt työntää sitä takalistosta pystyyn. Maalina oli seissyt jyrkänteen alapuolella ja Juudit oli varoittanut häntä siitä, että lehmä saattaisi kieriä alas. Maalina oli sanonut, ettei se kuitenkaan putoaisi niin kauas kuin hän oli. Samassa lehmä oli kierähtänyt kyljelleen ja pudonnut alas päistikkaa. Maalina oli yrittänyt juosta pois alta, mutta kompastunut risuun ja jäänyt lehmän alle selkä vasten suuren lepän juuria. Maalina ei ollut sanonut muuta kuin: ”Voi minua” ja huokaissut toisen kerran. Juudit oli yrittänyt nostaa lehmää, mutta kun hän ei ollut onnistunut siinä, oli hän mennyt pois jonkin matkaa kylään päin korkealle kalliolle ja huutanut apua. Sitten hän oli mennyt jälleen Maalinan luo, joka jo kuitenkin oli kuollut. Hän oli juossut kotiin hakemaan apua ja saanut lehmän pois Maalinan päältä Tikkasen poikien kanssa. Palattuaan kylään he olivat kertoneet asiasta Hirvoselle. Juuditin mukaan Maalina ja lehmä olisivat vierineet järveen, mikäli kyseinen leppä ei olisi pysäyttänyt heitä jyrkänteelle.

Veli Pekka Toropainen

Lähde: Kiteen käräjät 24.—26.3.1679, 927—927v.

Menneisyyden ääniä – Paimentytön kuolema. *Aninkainen*. Turun Seudun Sukututkijat ry:n jäsenlehti 1/2025, s. 33. Vuosikerta 29, Turku.